

כידוע דיש ארבע צירופים לשם הוי"ה שהשם הזה הוא כולל כל הבריאה כולה דהוא שם העצם דה' יתברך איך אורו מתפשט בכל ענפי הבריאה, כי הוא גוף האילן כולו כנודע דפירוש שם הוי"ה הווה ומהוה הכל והשם הוא כלי להחיות כידוע כמו שאנו קורין ראובן ורצונינו לחיות נפש פרטית ידועה וכך שם הוי"ה רצונינו חיות של כל הבריאה הנמשך מה' יתברך וארבע אותיות אלו הם מכוונים לאור זה,

וזה סוד מה שהילקו כל הארבעה עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה נגד ארבע אותיות השם, וכן ארבעה פרצופים שבכל עולם ומילוי כל אות היינו מה שיש בכוחה להתפשט ונעלם וגנוז בתוכה וכשמתפשטת הוא נגלה, והם ארבעה אופנים מילויים דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שיש לשם הוי"ה כידוע הם גם כן מתפשטים בכל העולמות בסוד מילויים כמו גוף האותיות ולהיות שם הוי"ה בכלל ובפרט ובפרטי פרטות:

וכמו דרך משל שכלל העולמות אצילות נגד ה' דשם ומכל מקום יש בארבעה פרצופים שבו ארבע אותיות השם וגם בכל פרצוף בפני עצמו ושכל השם גם כן וכמו שמובא בתיקונים כמה פעמים ובפרטות שם הוי"ה שבכל פרצוף הם מתחלקים הארבעה מילויים לארבעת הפרצופים וכידוע כל זה ואין כאן מקומו לבאר כל זה באר היטב, רק בכלל כי מילוי ב"ן הוא בנוקבא רצה לומר אור ה' יתברך המתפשט בכלי המקבל מצד שהוא מקבל להשפיע לאחרים שזהו מדת הנוקבא והמלכות כידוע התפשטות אור ה' יתברך שם הוא על ידי השם הוי"ה במילוי ב"ן,

רצה לומר שהוא הווה ומהוה הכל על ידי התפשטות הנעלם במילוי זה שהוא נקרא כפילא רצה לומר שהנעלם והמילוי הוא ממש כמו גוף האותיות בה"ה ו"ו ה"ה הם ממש רק כפולים והיו"ד נשתנית המילוי לוי"ד אבל מכל מקום הוא גם כן מספר י' ורצה לומר שהתמלאות והתפשטות אותו האור הוא עוד פעם אור כמוהו:

ופירוש כי ענין אותיות הוא המצאת ממציא כל לשון שחילק אופני ההברות היוצאים מתוך הפה וקרא לכל אחת שם ידוע כדי שיוכל לבנות על פיהם התיבות והמלות שהוא חיבור איזה הברות ואותיות יחד ואיך יודע זה אם לא יהיה לכל הברה שם מיוחד, והנה בלשון הקודש האותיות הנקראות וציורם הנכתבות שזה ציור המציאם ממציא הכתב כדי שיוכל להודיע על ידי זה המכוון שלו לאחר הריחוק ממנו ולדור אחרון מה שאין יכול להודיעו על ידי הדיבור כל זה נקרא קודש כי ממקום קדוש יצאו:

כי הנה בריאת העולם היינו שיהיה נבראים ומקבלים אם כן ראשית הבריאה הוא האותיות שעל פיהם הוא הקבלה שזה עצם ענין המצאת האותיות ציורם ושמותם שעל ידיהם יוכל הרב להשפיע חכמתו לתלמידו כדיבור ובכתב [שהם סוד זעיר ונוקבא תורה שבכתב ותורה שבעל פה כמו שנתבאר במקום אחר], וכך ה' יתברך גילוי אורו הוא על ידי צורת אותיות בהכרח שעל פיהם הוא גילוי הרצון שבלב לפועל:

ואמנם גם במחשבה שבלב ומוח שייך לומר אותיות מאחר שהגיע למדריגת גילוי במוחו ולבו והוא נגלה לשכל האדם עצמו הרי הוא נגלה בדרך אותיות ותיבות בהכרח שנגלה לו דבר כך וכך הרי הוא בעל גבול בכך וכך תיבות וכך וכך אותיות, רק שבמקור השכל והמחשבה טרם שהגיע לגילוי לאדם עצמו שהוא עדיין בלתי בעל גבול שם אין שייך אותיות, וזה הוא מקור האין סוף שאין אנו יכולים לדבר בו ולא להתבונן רק מצד מה שהגיע למדריגת הגילוי להשגת אדם ביש מאין לשם הוא נגלה

לבעל גבול אם כן בהכרח הוא הגילוי בצורת אותיות שהם כלים המלבושים גילויין רצה לומר שאנו מבינים דרך משל השנה כך וכך הרי בהכרח יש בו ציור אותיות מה, ואות ה' דרך משל מורה על ראשית ההשגה כמו שהיא בהעלם גדול בדמות נקודה והו"ו כשהיא מתפשטת בדמות קו ומהם נבנים כל האותיות,

ונמצא עיקר האותיות מצד התגלות שבמחשבה ולא שעיקר שמות האותיות הם מצד הדיבור שבו הוא חלוקת ההברות כמו שנתבאר, וכפי זה הכתב היא ציורים הסכמיים לבד אמנם בלשון הקודש הכתב גם הוא קדוש עוד למעלה מקדושת הלשון, כי הוא סוד ציור האותיות כפי מה שהם במחשבה ששם הוא בדרך ציור לבד שמחשבה זו היא נקודה ומחשבה זו כמו קו ומחשבה זו חיבור נקודות וקוין על דרך זה ומחשבה זו חיבור על דרך זה, והם בכלל עשרים ושתים מיני ציורין מתחלקים שכל אחת ציור מחשבה פרטית כענין אות ומאיזה ציורים מתחברת מחשבה שלימה והיא תיבה ומכמה תיבות ענין:

ולכן אמרו (בראשית רבה י"ז, ה') נובלות חכמה וכו' תורה שבכתב היא מחכמה נפקת שהוא המחשבה דשם שייך ציורין וכתב, והוא למעלה מהדיבור שאחר כך כשהוא מוציא מה שבלב לפועל גם הברות הפה שהוא כח המוציא מחשבתו לפועל לגלות לזולת היא כלולה מעשרים ושתים מיני הברות כפי העשרים ושתים מיני הציורין שיש במחשבה, וכל אלה ממקום קדוש יצאו ממקור פנימיות ה' יתברך בבריאת העולמות כי הוא הנותן כח למחשבה לחשב ולדיבור לדבר וממנו הכל: ולשון הקודש הוא אור פנימי דמחשבה ודיבור דה' יתברך כמו שאמרו (ברכות נ"ה.) לצרף אותיות שנברא בהן שמים וארץ פירוש כי בדבר ה' שמים נעשו כל דיבור הוא באותיות ועולם העשיה הוא דיבור דה' יתברך והאותיות שבדיבור וכן הולכים העולמות למעלה כפי מדריגת האותיות ממחשבה ורצון וכנודע וזהו מצד הפנים, ושאר לשונות הם מצד אחוריים כמו לשון ארמית שהוא אחוריים כנודע ויש אחוריים דאחוריים וכן הכתב וכמבואר זה במקום אחר ואין כאן מקומו, רק מענין כתב ולשון הקודש שהברת כל אות מורה על ציור מחשבי פרטי והיא כח פרטי מן המחשבה העליונה שהוא כלל:

וכידוע בספר יצירה איך חילק כל העשרים ושתים אותיות וביאור כוחותיהם שהם מושלים עליהם בעולם שנה נפש שזה כלל הבריאה זמן ומקום שהוא הכלי קיבול ונפש שהוא כח הקבלה שבכלי קיבול,

ובהם יש עשרים ושתים חלוקות אולם שהם נמשכות מעשרים ושתים צורי אותיות דגילוי יש מאין מרצון ה' יתברך,

וביאורם הוא ביאור כל הספר יצירה שהכיר בו אברהם אבינו ע"ה שהוא הראשון שהכיר את בוראו הכרה גמורה שיש בורא בעולם שכל הנבראים ממנו וכמו שאמרו ז"ל (בראשית רבה י"ב, ט') על פסוק (בראשית ב', ד') בהבראם באברהם כי שורש ענין אברהם הוא הבראם של כל הברואים מהבורא יתברך. ולכך הוא הכיר בספר יצירה שהוא חקיקת דברי חכמה ומחשבתו של ה' יתברך שעל ידו יצר הכל:

ושם נאמר כי הכל באותיות וגם בעשר ספירות שהם שלושים ושתים נתיבות פליאות וכו' שבהם וכו' פירוש האותיות הם הכלים והעשר ספירות הם האורגת שבכלים, [וכידוע מסוד המלבוש שהוא האותיות והיינו שהם לבוש לאור ומצמצמים המחשבה דרך קיום

ונקודות בעלי גבול ולכך הם נעשו על ידי ניתוק האור והשארית הרשומות כידוע והיינו דעל ידי אור הבלתי בעל תכלית אין מקום להגבלת אותיות רק ניתוק היינו הסתלקות אור הבלתי בעל תכלית נשאר מקום לאותיות (ואין כאן מקומו להאריך בסוד המלבוש מאחר שהוא מקבלת ה"ר ישראל סרוג ותלמידיו וה"ר חיים ויטאל לא הזכיר ממנו דבר ונודע אזהרת הרח"ו שלא לשים עין למה שכתבו התלמידים זולתו על שם האריו"ל ועיין זוהר הרקיע ריש פרשת בראשית הנשמר מה"ר מאיר פאפרש לדבר מזה)

כי יש גבוה מעל גבוה וגבוהים עליהם שאף על פי שלגבי כל הבריאה כולה האותיות מחשבתו של ה' יתברך הוא אורם חיותם וקיומם מכל מקום בחכמתו ומחשבתו של ה' יתברך בעצמו יש שלושים ושתים נתיבות, ועשר ראשונות הם אורות לעשרים ושתים האותיות שהם כלים להם והחכמה שהיא המחשבה ראשית הגילוי יש מאין יש בה גם כן אורות וכלים הישות הם האותיות ומצד שמקבלים מאין הם העשר ספירות שלא הגיעו כלל לצורת אותיות:

והנה שורש הצורות הם "ו" שהם הנקודה והקו כמו שנתבאר למעלה שמהם הוא בנין כל הצורות (אבל השטר הגמור אי אפשר לציירו באותיות המחשבה כי אם הוא מתפשט לכל צד עד אין סוף אם כן הוא אין סוף ואינו בעל גבול וצורה כלל, ואם הוא מוגבל מכל ארבע רוחותיו הוא נקודה והוא "י" אבל הקו הוא שמבריה מקצה אל הקצה [מדת יעקב כנודע נחלה בלי מצרים] רק הוא בעל גבול מכל מקום בשני צדדים [רוחב], והם אבות לכל הציורים שבמחשבה שהם נבנים מנקודה וקו בהכרח [ובספר יצירה (פרק ב')] שאמר שלוש אמות אמ"ש דיבר מצד הנבראים מן האותיות ולא מצד בריאת והתהוות האותיות עצמם]:

והאם הוא ה' ואיתא בספרא דצניעותא (פרק ד' ח"ב קע"ח ע"ב) ה' דלי"ת הוות וכו' פירוש שהו"ו הוא המשכת היו"ד לאורך והד' היא המשכה לאורך וגם לרוחב ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט, שכל אות הוא צמצום וכלי המגביל וראשית הכרות הישות ובעל גבול הוא "י" והמשכת הישות הוא הגבלה יתירה

ויש המשכה לאורך והוא הו' וזהו מדת הזמן והשנה כי כל המשכה צריך זמן להמשכה מראש הנקודה עד סוף [וכן נבנה הזמן מאור השמש ההולך ממזרח למערב שהוא קו האורך, וקו הרוחב שמן הצפון לדרום הוא המקום המקבל לאור השמש בכל נקודה שהיא יש לו קו רוחב מצפון לדרום הרחוק מנוף נקודת האור ומקבלו

וכן הד' שהוא המשכה לאורך הוא העולם והמקום [והנפש הוא ה' שהוא הנקודה והעובר שבתוך הד' כמו שיתבאר], ובהמשכה זו נעלם היו"ד כל עיקר [שעדיין בו"ו הוא גלוי בראשון] שהי' הוא היש מאין וכאן נתגלה יש גמור מכל צד

ולכך היא נקראת דלה דלית לה מגרמה כלום פירוש שעיקר קבלת האור והחיות הוא מן האין ועל ידי היש מאין:

דרך משל באדם כשנופל לו איזה מחשבה במוחו והיא קשורה וסתומה תחילה עדיין רק מתגלה במוחו ראשית הגילוי היינו מחשבת כך וכך ואחר כך הוא ממשיכה לאורך וגם לרוחב, פירוש שמתפשטת ומתרחבת בכמות שהוא האורך וגם באיכות ומהות שהוא הרוחב ואז נפסקה המחשבה ואין לה עוד להמשך, רק שהיא מולדת מחשבה אחרת ואז היא נקראת ה"א כמו שמובא בזוהר שהוא לאחר שקיבלה העובר בתוכה שהוא ה' תוך ד' ובכוחה להוליד עוד "י" ראשית והתחלה למחשבה אחרת, ולכך ד' הוות עד שלא נקראת אם ולא קבילת עובר אבל מצד קבלת העובר נקראת ה' והיא אם להוליד עוד: